

clauditur sub obiecto adequato intellectus creati: ergo naturalis capacitas intellectus in hoc habet quandam infinitatem, & proportionem ut ardeat obiectum etiam infinitum: ergo eadem ratione poterit esse naturaliter capax propriae speciei & visionis eius. Et confirmatur, nam aliqui Theologi docent Angelis & hominibus videntibus Deum dari nunc de facto huiusmodi speciem Dei, & praeter illam non indigere alio lumine, vel alia virtute intrinseca, ut connaturaliter videant Deum: est ergo in ipsis intellectibus creatis facultas, & virtus intrinseca ex parte eorum necessaria ad videndum Deum: & tota illa virtus est connaturalis illis: ergo tali virtuti est connaturalis species, quia intellectus creatus coniungitur cum obiecto proportionato & connaturali suae virtuti: ergo & actus dicendus est connaturalis, & connaturaliter possibilis.

XI.

Tertio non solum videtur id non posse demonstrari ratione naturali, verum etiam oppositum esse probabilis, si rationem praecise spectemus. Primo quidem, quia, teste etiam Aristotele. 10. Ethic. cap. 7. naturalis beatitudo nostra consistit in contemplatione Dei: non consistit autem in contemplatione imperfecta & confusa, illa enim non implet contemplantis appetitum: tu quia unusquisque visio effectus naturaliter desiderat videre causam, & quantum per effectum cognoscit illa esse, non tamen quiescit, donec distincte videat quid & qualis illa sit. Tum etiam, quia si ad contemplationem adiungitur amor, prout ad veram foecilitatem necessariam est, impletur amor excitat desiderium videndi: igitur naturalis foecilitas in visione Dei consistit: ergo visio illa naturaliter haberi potest, quia naturalis foecilitas haberi naturaliter potest: natura enim maxime inclinatur ad naturalem foecilitatem: non inclinatur autem ad rem naturaliter impossibilem. Unde etiam Philosophi lumine fidei carentes crediderunt intelligentibus inferioribus posse videre primam, & nos etiam post hanc vitam huiusmodi contemplatione illius primae intelligentiae futuros esse beatos. Quod significavit Auerroes 12. Metaph. com. 17. & alij quos infra commemorabimus.

XII.

Quarto argumentari possumus, quia si esset demonstrabile Deum esse inuisibilem in praedicto sensu, esset etiam demonstrabile non solum esse ita inuisibilem a creaturis iam factis, sed etiam non esse possibilem creaturam quae virtute sibi connaturali Deum videat: at hoc demonstrabile non est: quin potius multi Theologi putant, aut verum, aut saltem probabile esse quod sit possibilem creaturam quae connaturaliter habeat lumen, quo utens, clare videat Deum: non esset autem probabile, si oppositum demonstraretur. Imo Duran. in 4. dist. 43. quaest. 2. arbitrat, seclusis impedimentis quemlibet intellectum creatum esse natura sua aptum ut ei fiat praesens Deus per claram visionem absque infusione alterius doni supernaturalis.

Questionis resolutio.

XIII.

Nihilominus dicendum est veritatem hanc posse sufficienti ratione suaderi, quae licet non sit ita evidens demonstratio, ut intellectui reluctatem omnino cogat, satis tamen fit ad persuadendum intellectum bene dispositum. Et in primis Diuus Thom. 1. p. q. 12. ar. 4. ex eo quod Deus est suum

D. Thom.

A esse, & purissimus actus, colligit esse inuisibilem, omni intellectui creato per naturales vires eius. Quam illationem probat elegantia discursu, quem late declarant, & ab impugnacionibus aliorum defendunt Caietan. ibi, Capreol. in 4. distinct. 49. q. 4. ad arg. cont. & ibi Soto quaest. 2. artic. 2. & Capreol. Ferrar. 3. contr. Gen. cap. 52. Breuiter tamen existimo efficaciam eius in hoc consistere, quod modus intelligendi, & concipiendi sequitur modum essendi, estque ita proportionatus illi, ut vnusquisque intelligens, alia concipiat iuxta modum suum. Ex quo principio ita concluditur ratio. Modus essendi Dei est superioris ordinis respectu omnis intellectualis naturae creatae: ergo nulla intellectualis natura creata potest suis viribus connaturalibus formare proprium conceptum Dei prout in se est: ergo nec videre illum clare & in se. Haec posterior consequentia est evidens ex priori, quia visio rei clara non fit nisi per proprium conceptum rei: prior vero consequentia est evidens ex principio posito, & propositione subsumpta. Quae facit etiam declaratur in hunc modum. Nam Deus ex eo quod est suum esse, per essentiam, habet quod sit actus purissimus, & simplicissimus sine vlla admittance potentiae: omnis autem natura creata habet suum esse cum aliqua compositione & potentialitate: habet ergo Deus superiorem quandam essendi modum incommunicabilem creaturae prout in ipso Deo est. Si ergo creatura naturaliter intelligens omnia concipit, & in se format ad modum sui, omnia etiam concipiet vel ut aliquo modo composita, vel per analogiam & proportionem ad suum esse, suamque compositionem: nunquam ergo poterit formare naturalem conceptum representantem purissimam Dei actualitatem, & simplicissimam entitatem prout in se est.

Et sane qui attentè ponderauerit, hinc purissimam actualitatem diuinae naturae cum eius infinitate, & immensitate coniunctam, inde vero limitatas vires naturales cuiusque intellectus creati, & imperfectum modum illius, statim (credo) intelliget esse per se valde versimile, non posse tam imperfectam facultatem suis viribus formare proprium conceptum tam excellentis obiecti. Quod etiam aptissime declarat sensibile exemplum, quo usus est Aristoteles cum dixit, sicut fe habet oculus noctuae ad lumen Solis: ita comparari intellectum nostrum ad manifestissima naturae. Addereque nos possumus, infinita inaequalitate seu disproportione distare magis quemlibet intellectum creatum ab increato lumine diuino, quam oculus noctuae a lumine Solis: si ergo non solum oculus noctuae, verum etiam multi alij perfectiores non possunt Solem in se directe intueri, quid mirum est, quod sit Deus inuisibilis omni intellectui creato, propria & naturali virtute operanti?

Supere est ut declaremus & probemus principium illud, quod basis est & fundamentum totius discursus, videlicet, modum concipiendi esse proportionatum modo essendi. Declarari autem potest primo ex his quae in nobis experimur: nam sensus nostri eo quod materiales sunt, solum materialia indiuidua percipiunt: & (quod ad rem magis spectat) anima nostra licet in se immaterialis sit, quia tamen dum est in corpore, & habet exercet officium formae corporis, & habet modum essendi in materia, inde fit ut nihil proprio conceptu possit

Caietan.
Capreol.
Ferrar.
Soto.

XIII.

XV.
Modus est
cipiendi ut
modo est
spondet.